

Vážení čtenáři, kolegové jeskyňáři,

rok 2021 se nejenom pro jeskyňáře stává ještě významnějším z hlediska ochrany přírody. Byl totiž vyhlášen Mezinárodním rokem jeskyní a krasu (IYCK) pod heslem „Poznávat, rozumět a chránit“. Mezi hlavní cíle roku jeskyní a krasu zejména patří:

- zlepšit povědomí, jak jeskyně a kras ovlivňují životy miliard lidí
- podporovat význam jeskyní a krasu pro vody, zemědělství, turistiku, přírodní a kulturní dědictví
- poukazovat na význam jeskyní a krasu pro globální ekonomiku a životní prostředí
- budovat celosvětovou vzdělávací kapacitu o jeskynních a krasových jevech

- podporovat spolupráci vědy a managementu krasových oblastí
- zajistit plnění cílů i v budoucnu, po skončení Mezinárodního roku jeskyní a krasu

Málokdo ví, že kras pokrývá až 20 % zemské pevniny. V krasovém podzemí se nachází cca 13 % světových zásob pitné vody a tu je třeba mnohem lépe chránit. Krasová voda totiž může být velmi snadno znečištěna prosakováním kontaminované dešťové vody a krasové podzemí má bohužel jen velmi nízkou samočisticí schopnost.

Nejnámějšími krasovými jevy jsou nepochybně jeskyně. Ty mají v lokalitách, kde se nacházejí, i velký ekonomický význam. Na celém světě navštíví zpřístupněné jeskyně kolem 150 milionů turistů ročně. Mnohé z nich jsou zapsány na seznamu Světového přírodního dědictví UNESCO. Na území České republiky je 14 veřejnosti přístupných jeskyní, které ročně navštíví až 800 000 návštěvníků. Ochranu a provoz našich jeskyní zajišťuje Správa jeskyní České republiky. Jejím hlavním posláním je ochrana těchto významných přírodních fenoménů tak, aby nebyly nadměrnou návštěvností poškozovány a byly v nich zachovány v maximální možné míře přírodní procesy, které dochovávají jeskyně v co možná nejlepším stavu pro příští generace jako zdroj vzdělávání, poznání, aktivního odpočinku a zábavy.

V jeskyních jsou také hlavní archeologická a paleontologická naleziště světa, nejvýznamnější doklady vzniku a vývoje života na Zemi, miliony let staré pozůstatky živoči-

chů i rostlin, kosterní nálezy našich předků a doklady dávných kultur. Jednotlivé vrstvy jeskynních výplní dokládají vývoj krajiny a života v průběhu milionů let. Díky vývoji výzkumných metod jeskyně vydávají stále více a více, často i zcela převratných, informací.

V České republice se plnění cílů IYCK ujaly Česká speleologická společnost, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a Správa jeskyní ČR s podporou Ministerstva životního prostředí ČR. Veřejnost bude informována prostřednictvím webových stránek a sociálních sítí. Budou organizovány tematické přednášky, vydány informační tiskoviny a plakáty. Vyvrcholením kampaně bude národní konference o jeskyních a krasu na podzim letošního roku. Na stránkách Mezinárodní speleologické unie www.iyck2021.org je již nyní řada reprezentativních propagačních a informačních dokumentů.

Ať se nám tedy společně Rok jeskyní a krasu vydaří.

Lubomír Příbyl
ředitel Správy jeskyní ČR

První číslo vyšlo v roce 1946

Ochrana přírody 1/2021 Ročník 76

Vychází 6× ročně

Cena ve stánkovém prodeji 49 Kč

Roční předplatné 234 Kč

Časopis státní ochrany přírody

The Nature Conservation Journal

© AOPK ČR, 2021. Všechna práva vyhrazena.

Žádná část tohoto časopisu nesmí být reprodukována či šířena bez písemného souhlasu vydavatele.

ISSN 1210-258X

Evidováno MK ČR pod e. č. E 6001

Vydává

AOPK ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha a SJ ČR, Květnové nám. 3, 252 43 Průhonice s podporou Správy Krkonošského národního parku, Správy NP Šumava, Správy NP Podyjí, Správy NP České Švýcarsko

Šéfredaktor RNDr. Zdeněk Patzelt

Redakční rada RNDr. Libor Ambrozek

• Mgr. Jiří Bašta • prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc. • Ing. Karel Drbal • Ing. Michael Hošek • prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc.

• Mgr. et. Mgr. Karel Chobot, Ph.D. • JUDr. Eva Mazancová • doc. RNDr. Ladislav Miko, Ph.D. • JUDr. Svatomír Mlčoch • Ing. Jan Moravec • RNDr. František Pelc (předseda) • Ing. Pavel Pešout • RNDr. Jan Plesník, CSc. • RNDr. František Pojer • Ing. Martin Starý • Ing. Jakub Šafránek • Ing. Martin Škorpík • Mgr. Karolína Šulová

Adresa redakce

Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov
tel. 283 069 247, 283 069 111,
fax 283 069 247
ochrana.prirody@nature.cz
www.casopis.ochranaprirody.cz
www.nature.cz

Distribuci pro předplatitele v ČR

jménem vydavatele zajišťuje firma SEND, s. r. o.,
Ve Žlíbku 1800/77, hala A3, 193 00 Praha 9;
tel. 225 985 235, GSM 777 728 757
send@send.cz, www.send.cz

Objednávky do zahraničí

vyřizuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR,
tel. 283 069 127
predplatne@nature.cz

Tisk Tiskárna Unipress, s. r. o.

Grafická úprava a sazba Ing. Jan Mastný

Korektury PhDr. Radmila Pavelková

Toto číslo vychází 25. 2. 2021

Kompletní čísla časopisu a podrobný seznam literatury najdete na
www.casopis.ochranaprirody.cz.

